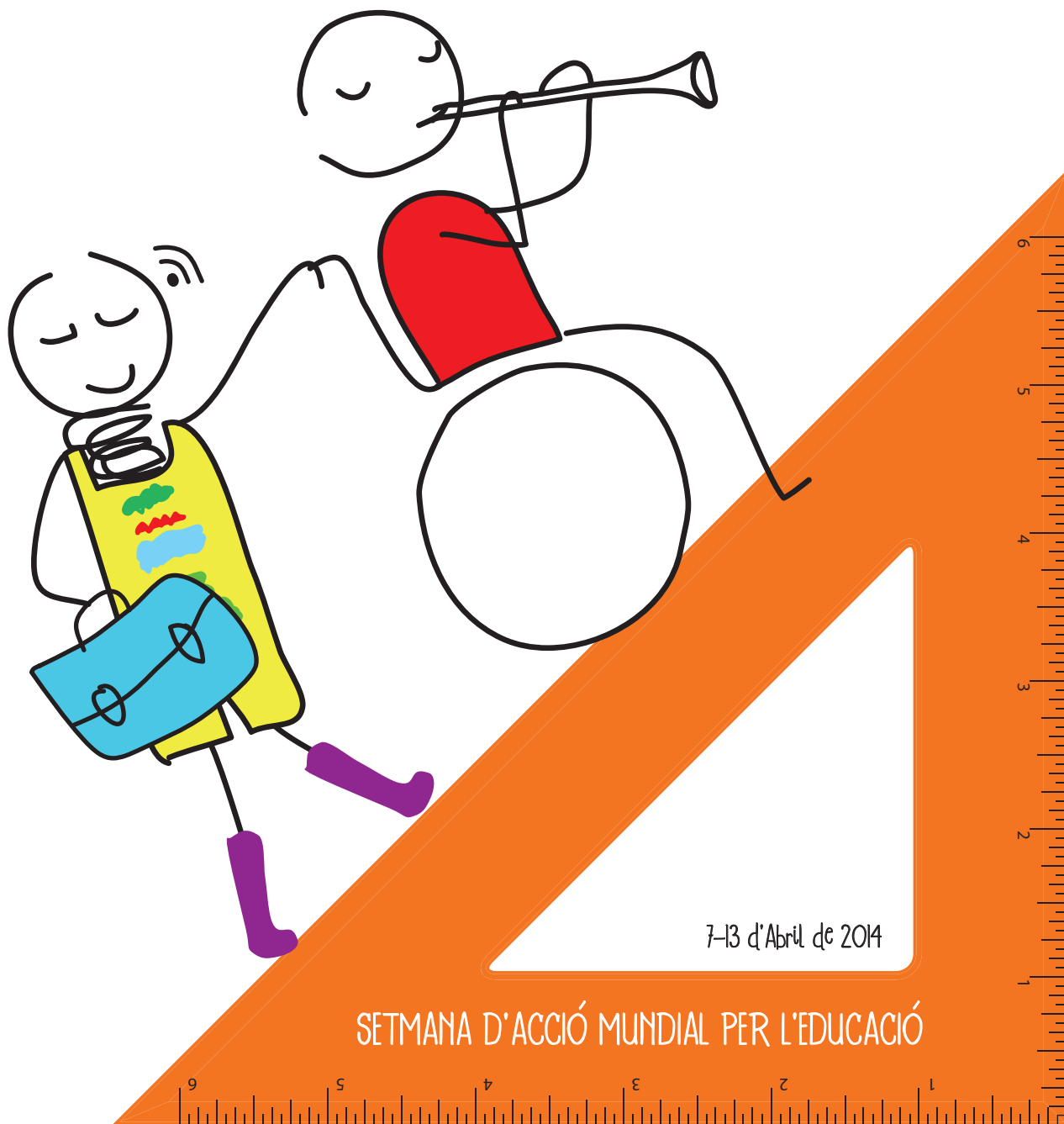

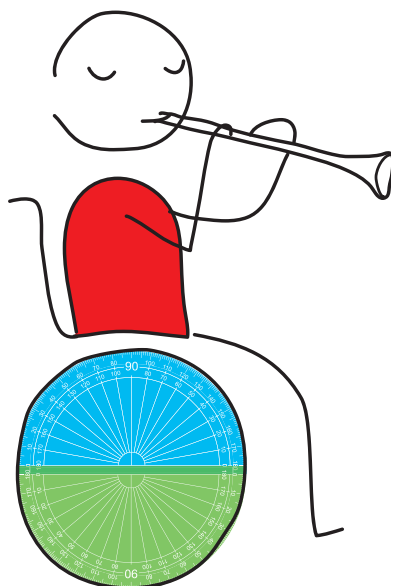
SUMEM CAPACITATS

PER UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA

Introducció	1
Objectiu general de la Setmana d'Acció Mundial per l'Educació	
Objectius generals de la proposta didàctica	
Consideracions generals	
Per aprofundir...	
Avaluació de la proposta didàctica	
Objectius i Capacitats de la Unitat Didàctica	
Primer Cicle d'Educació Secundària Obligatòria	6
Activitat 1: La discapacitat en el món	
Activitat 2: Somiem amb el dret a l'educació en el món	
Activitat de mobilització. El camí cap a una educació inclusiva	
Segon Cicle d'Educació Secundària Obligatòria	10
Activitat 1: Què significa tenir una discapacitat?	
Activitat 2: Viatge pel dret a l'educació.	
Activitat de mobilització. El camí cap a una educació inclusiva	
Batxillerat	15
Activitat 1: Un centre d'educació especial per la meua ciutat?	
Activitat 2: Encara queda molt per fer.	
Activitat de mobilització. El camí cap a una educació inclusiva	
Educació de Persones Adultes	18
Activitat 1: Un món d'uniforme / Un món divers	
Activitat 2: Veus de la vida- Recopilació d'experiències i reflexions.	
Activitat de mobilització. El camí cap a una educació inclusiva	
Educació No Formal (12 -99 anys)	20
Activitat 1: Dret a l'educació per a tots i totes	
Activitat 2: Una escola per a tots i totes	
Activitat de mobilització. El camí cap a una educació inclusiva	
Activitat per a tots els nivells	24
El camí cap a una educació inclusiva	
Annexos a www.cme-espana.es/materiales	
Annex 1 – Objectius i Capacitats de la Unitat Didàctica	
Annex 2 – 10 + 1 dades sobre discapacitat en el món	
Annex 3 – Cançó Hombres G i Dani Martín “¿Por qué no ser amigos?”	
Annex 4 – Targetes “Tabú del dret a l'educació?”	
Annex 5 – Testimoni de Malala sobre el dret a l'educació	

INTRODUCCIÓ

A DOS ANYS DEL 2015, LA DATA FIXADA PER ASSOLIR L'EDUCACIÓ PER A TOTS I TOTES, LA SETMANA D'ACCIÓ MUNDIAL PER L'EDUCACIÓ (SAME), ES CENTRA EN L'EDUCACIÓ INCLUSIVA.

CREIEM EN UNA SOCIETAT PLURAL, ON CADASCÚ TÉ UNES CARACTERÍSTIQUES PRÒPIES, DIFERENTS I IRREPETIBLES PER AIXÒ DEFENSEM LA INCLUSIÓ DE TOT L'ALUMNAT, PROCURANT LES POTENCIALITATS DE TOTES I TOTS A TRAVÉS D'UNA EDUCACIÓ PERSONALITZADA, DIFERENT I ADAPTADA A LES NECESSITATS INDIVIDUALS, CONDICIÓ INDISPENSABLE PER A QUE ES COMPLEIXIN ELS OBJECTIUS DE DAKAR.

© Carina Wint/ActionAid

© Ayuda en Acción

En el món, immers en una globalització que provoca un repartiment desigual i per tant les singularitats es converteixen en factors d'exclusió (ja sigui diversitat física, social o ecològica), hi ha més de 1.000 milions de persones –que representen prop del 15% de la població– que viuen amb algun tipus de singularitat (discapacitat), i hi ha una estreta correlació entre pobresa i discapacitat.

D'elles, prop de 93 milions són nens i nenes. La majoria viuen en països en desenvolupament i representen la tercera part de les nenes i els nens del món que no estan escolaritzats. Els que sí assisteixen a l'escola tenen més probabilitats de completar els estudis.

La taxa mundial d'alfabetització de persones adultes amb discapacitat és de tot just el 3% i en el cas de les dones es redueix a 1%. A la **Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat** es reconeix que les dones i les nenes amb discapacitat solen estar exposades a un risc major, dins i fora de la llar, de violència, lesions o abús, abandonament o tracte negligent, maltractaments o explotació.

Però a més hem de ser conscients que al llarg d'una vida totes les persones poden passar per èpoques en les quals tinguin capacitats limitades temporalment o permanentment.

L'educació inclusiva es basa en el dret de tot l'alumnat a rebre una educació de qualitat que satisfaci les seves necessitats bàsiques d'aprenentatge i enriqueixi les seves vides. Al parlar especial atenció als grups més

vulnerables, l'educació integradora i de qualitat procura desenvolupar tot el potencial de cada persona. El seu objectiu final és acabar amb totes les modalitats de discriminació i fomentar la cohesió social.

Al llarg del segle XX els moviments socials s'han caracteritzat per reclamar una major igualtat per a tots i totes. La majoria dels països són solidaris amb la **Declaració dels Drets Humans** que propugnen que cap ésser humà sigui discriminat per raó d'idees, sexe, religió o causa alguna. Els sistemes educatius, fent-se ressò del sentir han dirigit les seves normes cap a la solució dels problemes de l'educació en la pràctica. S'ha produït un canvi que transcorre des de l'època de l'educació especial i la integració fins a arribar al concepte d'escola "inclusiva". Aquest últim canvi marca una nova concepció de com i quina ha de ser la resposta educativa a la diversitat de l'alumnat.

Ja a la conferència de Jomtien de la UNESCO al 1990 proposava "una escola per a tots". Més tard la conferència Mundial sobre les Necessitats Educatives Especials de Salamanca al 1994 promoguda per la UNESCO va defensar la idea d'"Escoles inclusives". Idees que es reprenen en el Fòrum Mundial en Educació (Dakar, Senegal, 2000) i en les Normes en la Igualtat d'Oportunitats de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides que proclama participació i igualtat per a tots i totes.

Ha estat un procés de reivindicacions i lluita per assolir una Educació inclusiva, educació per a totes/tots, que basada en el dret de tota persona a l'educació ens condueix a fixar l'atenció no tant en el **DÈFICIT**, (físic, social o emocional) del subjecte sinó en les **NECESSITATS EDUCATIVES** que la persona presenta i per a les quals la societat i en concret el sistema educatiu té l'**OBLIGACIÓ** d'oferir resposta amb la finalitat que no es converteixi en **EXCLUSIÓ** el que és simplement **DIVERSITAT**.

Com a resultat, en els últims anys l'educació inclusiva ha rebut més atenció, però són encara molts els reptes a assolir. Per això la **SAME 2014** vol cridar l'atenció de la necessitat d'una educació inclusiva de qualitat per a totes les persones.

Per això, a través de l'activitat "El Camí cap a una educació inclusiva" reflectirem els elements necessaris per a assolir una educació inclusiva, així com els obstacles que es troben les persones amb discapacitat en el món per a exercir el seu dret a una educació de qualitat.

La CME agraeix la seva implicació en l'elaboració dels continguts d'aquesta unitat didàctica a:

Julio Abad, Ángela Caballero, Manuela Chica, Luis Fernández, Olga García, Patricia Garcés, Amaia López, Yenifer López, Marta, Ángel Marzo, Iratxe Mentxaka, Henar Rico, David Ruiz i la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya.

També a totes les persones que accepten aquestes propostes i les posen en marxa amb l'alumnat. D'aquesta forma confirmen el seu compromís amb la construcció d'un món millor, conscients del poder transformador de l'educació.

OBJECTIU GENERAL DE LA SETMANA D'ACCIÓ MUNDIAL PER L'EDUCACIÓ.

Sensibilitzar als i les representants polítics, membres de la comunitat educativa, mitjans de comunicació i societat en general, sobre la necessitat de fer real i efectiu el dret a una educació de qualitat i promoure respostes socials, educatives i polítiques a favor d'una educació per a tots i totes.

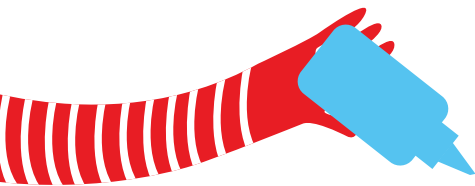
OBJECTIUS GENERALS DE LA PROPOSTA DIDÀCTICA

1 Conèixer la realitat de nens i nenes del món que no poden anar a l'escola i les causes i conseqüències provocades per aquesta situació.

2 Aprofundir en les dificultats d'accés a l'educació de nens i nenes amb necessitats especials i la necessitat d'una educació inclusiva per a tots i totes.

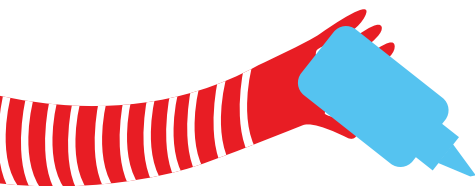
3 Prendre consciència com ciutadania, de la importància i riquesa de la Diversitat: personal, grup i ecològica, com a base en la construcció d'un món per a tots/as.

Per a conèixer en detall els **objectius didàctics, capacitats i competències, continguts (conceptes, procediments i actituds) i criteris d'avaluació** de cada cicle, consulta l'annex que trobaràs a www.cme-espana.org/materiales

CONSIDERACIONS GENERALS

- * Les diferents activitats estan plantejades per a ser realitzades tant en l'àmbit **formal** com en espais d'**educació no formal** (grups scouts, ludoteques, activitats de temps lliure, etc...)
- * Els termes “**professor/professora**” i “**docent**” els utilitzem per a referir-nos en sentit ampli a educadors i educadores, facilitadors/es, monitors/es, etc., tant en l'àmbit formal com en el no formal.
- * Les activitats proposades estan pensades per a **diferents grups d'edats**, però es poden adaptar per a ser utilitzades amb alumnat d'altres nivells.
- * **El temps proposat per a cada activitat és orientatiu.** Cada facilitador/a podrà adaptar-lo en funció de les característiques del grup, disponibilitat de temps etc.
- * Deixem en mans de cada persona educadora la **temporalització de les activitats** al llarg del curs escolar fins a l'abril (data en què es celebrarà la SAME a tot el món).
- * Al nostre web pots trobar **aquest material en PDF** (amb accés directe a tots els enllaços) i els annexos.

PER A APROFUNDIR

En aquesta proposta et plantejem activitats per a treballar el tema. No obstant això, l'educació inclusiva té relació amb molts altres aspectes de l'educació.

Si vols treballar-lo amb el teu alumnat amb més profunditat, t'indiquem alguns recursos on trobaràs activitats i materials.

- ➔ A la pàgina web de la campanya (www.cme-espana.org) pots trobar les propostes didàctiques de SAME anteriors:

2013
Docents

2012
Dret a una educació primerenca de qualitat

2011
Dret a l'educació de dones i nenes

2010
Finançament de l'educació

2009
Alfabetització de persones joves i adults

2008
Educació i exclusió

2007
Dret a l'educació

→ Al **canal de Youtube de la CME** (<http://www.youtube.com/user/CMEspain>) pots trobar vídeos d'interès relacionats amb el tema.

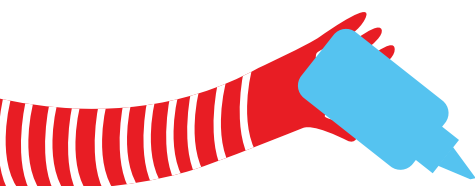
També t'animem a **llegir els documents i veure els vídeos següents sobre el dret a l'educació i l'educació inclusiva.**

→ Bibliografia complementària

- * *Estado Mundial de la Infancia*. UNICEF 2013.
- * *Informe de seguimiento de la EPT en el mundo 2012*. UNESCO.
- * *Educación para todos. El imperativo de la calidad*. Menena Cotti i Rosana Faria. Ed. Libros del Zorro Rojo. Barcelona 2008.
- * *El libro negro de los colores*. UNESCO 2006.
- * Ni más ni menos. La discapacidad explicada a los niños y las niñas: <http://bibliowebfeteugt.es/escuela-inclusiva/ni-mas-ni-menos/>
- * *El Derecho a la Educación de Personas con Discapacidad: impulsando el concepto de Educación Inclusiva*. Camila Crosso. <http://www.rinace.net/rlei/numeros/vol4-num2/art4.pdf>
- * *La educación inclusiva como modelo para la educación para todos*. <http://www.inclusioneducativa.org/ise.php?id=5>
- * *Todas las personas somos especiales*. ASDE-Scout de España. 2011. http://issuu.com/scout_es/docs/todaslaspersonassomosoespeciales2/1
- * *Cuentos para sentir de SM. El canguro Arturo; Cirilo el cocodrilo; Lola la loba; El grillo Benito; La tortuga Marian; Andrés el ciempiés y Sofía la golondrina.*

→ Pel·lícules sobre educació inclusiva

* <i>Yo también</i> . Álvaro Pastor y Antonio Naharro. 2009	* <i>Yo soy Sam</i> . Jessie Nelson. 2001
* <i>El truco del manco</i> . Santiago A. Zannou. 2008	* <i>El color del paraíso</i> . Majid Majidi. 1999

AVALUACIÓ DE LA PROPOSTA DIDÀCTICA

Per a l'equip educatiu que ha elaborat aquesta proposta didàctica és molt important conèixer si la mateixa ha estat d'utilitat per al treball amb els nens i nenes als que s'adreça. Per aquest motiu us demanem que dediqueu un temps breu a **avaluar els continguts i metodologia plantejats a la proposta** i si han servit per assolir els objectius plantejats a la mateixa.

Podeu fer-lo completant el qüestionari on-line a www.cme-espana.org

A més, **volem convidar-vos a formar part de l'equip educatiu** que elabora aquestes propostes didàctiques, participant en l'elaboració o validació dels materials. Si esteu interessats/des en participar en aquest equip podeu escriure'ns a info@cme-espana.org

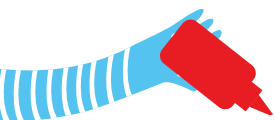
PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Activitat 1

La discapacitat al món

PRIMER MOMENT: COMXNCXM AMB UN TXXT PXR PXNSAR ----- 10 minuts

La classe comença llegint en silenci aquest senzill i original text (disposar de tantes fotocòpies com persones). Una vegada llegit es planteja obertament la següent pregunta inicial: En aquesta estona que passarem junts, quina temàtica creus que tractarem avui? Inventeu un títol. Es poden escriure els títols en una pissarra. L'educador o educadora no ha d'anticipar ni jutjar les diferents opinions fomentant la participació i generant expectació (sense revelar el contingut d'aquesta sessió).

Xncara qux la mxva màquina d'xscriurx xs un model antic, trxballa bx xxxcptx pxx una txcla qux li falta.

Hi ha 45 txclxs trxballant bx; no obstant això, una sola qux no funcioni porta amb si matxixa una gran difxrxncia.

Algunxs vxgadxs xm sxmblla qux al nostrx món hi ha pxxsonxs qux s'assxmblixn a la mxva màquina d'xscriurx i no trxballxn com dxurixn.

Vostx dirà: "Bx, al cap i a la fi, jo sóc una sola pxxrsona, no crxc qux sxnsx mi s'obstruxixi la marxa dxls projctxs dxl món. Ningú notarà la mxva falta d'ajut i xntusiasm. No obstant, pxx a qux un projctx sigui xfxctiu i obtingui xxit, rxquxrrix la participació activa dx tots xls mxmbrxs.

La propxxa vxgada que vostx pxnsi qux xls sxus xsforços no xs nxcxssitxn rxcordi la mxva màquina d'xscriurx i diguis: "Jo sóc una dx lxs txclxs importants xn xl nostrx món i xls altrxs xm nxcxssitxn molt."

SEGON MOMENT: "EL CAZO DE LORENZO" ----- 15-20 minuts

El cazo de Lorenzo

Isabelle Carrier

A continuació, sense revelar res, se'ls proposa la lectura o visionat del conte *El cazo de Lorenzo*.

➔ **Nota de l'editorial:** En aquest conte, la seva autora Isabelle Carrier amb unes paraules simples i unes il·lustracions tendres i divertides, recrea el dia a dia d'un nen diferent: les seves dificultats, les seves qualitats, els obstacles que ha d'afrontar... El cassó de Lorenzo omple un buit, commou al lector, sigui quina sigui la seva edat. El que més crida l'atenció és la senzillesa amb la que ho transmet

*El cassó d'en Lorenzo. Isabelle Carrier. ISBN: 978-84-261-3781-4.
Colecció Álbumes Ilustrados 4ª edición.*

Avisem l'alumnat que es tracta d'un conte per a nens i grans, que no es fixin exclusivament en les formes sinó en el que ens vol transmetre la seva autora. Si no es pot disposar del llibre, es pot visionar un muntatge audiovisual en el següent enllaç. <http://www.youtube.com/watch?v=K0usZT3LGOQ>

Si l'educador/educadora s'atreveix, podria generar una major expectació al comptar amb la complicitat d'un alumne o alumna el dia abans del desenvolupament d'aquesta sessió, perquè anés a classe amb un cassó penjant d'una corda, armant una mica de soroll a l'entrar i durant la classe, molestant els seus companys, fent-los riure, etc...

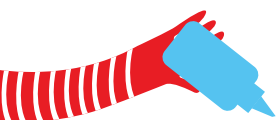
Per la reflexió entorn de l'audiovisual es proposen aquestes preguntes però no volem que sigui res tancat i pot ser ampliat amb les idees i aportacions del/de la educador/a.

* Que representa el cassó?

* Al final de l'audiovisual diu el text: "Creia que vivies trist, sense esperances i ple de somnis inassolibles". Quins somnis poden tenir els milers de nenes i nens que viuen amb discapacitat, especialment, si viuen en contextos empobrits o són víctimes de conflictes armats, o no tenen accés a drets bàsics?

* Un dia, Lorenzo està tan fart que decideix amagar-se (sota el seu cassó) i la gent se n'oblida d'ell. I la societat? Té mecanismes per amagar a les persones diferents?

* Lorenzo es topa amb persones extraordinàries. Qui creus que poden ser aquestes persones o quin paper podrien representar en el nostre món?

UNS APUNTS PER L'APROFUNDIMENT:

Saps parlar? Has après a nedar? Toques el piano? I l'oboè? Saps arreglar el motor d'un cotxe? Domines el noble art de la dansa? Saps ensenyar? Vas aprendre a escoltar? Saps estimar? La vida és un continu aprenentatge i tots i totes posseïm capacitats i discapacitats, amb limitacions i possibilitats...

La realitat ens repta a considerar la discapacitat com una qüestió rellevant de drets humans, doncs la igualtat i l'absència de prejudicis encara segueixen latents a les nostres societats. T'has fet aquesta pregunta: Un ésser humà es troba més discapacitat per la societat o per les impossibilitats del seu cos o els seus sentits? Totes aquestes barreres i obstacles que la societat imposa o arrossega es poden vèncer si els governs, institucions educatives, ONG, els professionals i les persones amb discapacitat i les seves famílies treballen en col·laboració.

Les persones amb discapacitats o capacitats diferents conformen un dels grups més marginats del món. Aquestes persones presenten pitjor salut, obtenen resultats acadèmics més baixos, participen menys en l'economia i registren taxes de pobresa més altes que les persones sense discapacitats.

TERCER MOMENT: 10+1 DADA SOBRE LA DISCAPACITAT EN EL MÓN ..... 10 minuts

La pàgina web de l' Organització mundial de la salut <http://www.who.int/features/factfiles/disability/facts/es/index.html> ens ofereix deu dades d'interès sobre la discapacitat. Es podria acabar la sessió visualitzant aquests 10 punts i comentant, bé un a un, o bé al finalitzar, el més rellevant, nou, no conegut...

QUART MOMENT (FORA DE CLASSE O DE LA SESSIÓ): CARTES DES DEL COR

De manera opcional es pot proposar elaborar una carta adreçada a un nen o nena que sofreixen algun tipus de discapacitat i tenen dificultats per a accedir a l'educació. Què ha suposat saber més coses sobre la seva realitat? Quins sentiments ens provoca? Que li explicaríem del que estem treballant?

Activitat 2

Somiem amb el dret a l'educació en el món

PRIMER MOMENT: UNA MICA DE MÚSICA: DÓNA-LI AL PLAY!

..... 5 minuts

La sessió comença escoltant la cançó de Hombres G y Dani Martín titulada **¿Por qué no ser amigos?** Es pot escoltar en àudio, visionar en vídeo des d'aquest enllaç <http://www.youtube.com/watch?v=rhgjEwe9Puw>, ser tocada per un alumne/a amb la guitarra. A l'**annex 3** podeu trobar la lletra i els acords de la cançó. És necessari que cada educant disposi d'una còpia per a seguir la sessió (aspecte que recomanem de cara a seguir amb atenció i respondre les preguntes que anem a proposar).

SEGON MOMENT: REBOBINA! DONEM UNA VOLTA A LA CANÇÓ ..... 10 minuts

La cançó diu **"Per què no ser amics i viure units?"** Creus que seria possible: a la teva colla, a la teva família, a la teva classe, a la teva ciutat, al teu món...? La cançó segueix **"Per què odiar al diferent?"**. Ens costa acceptar al que és diferent a nosaltres? Pot ser aquesta la causa de la dificultat per viure units i preocupar-nos pels problemes dels altres... el fet que ens espanti la persona diferent? Aquest somni (el d'estar units, el d'una societat més justa...) no solament s'escolta en documents oficials, en les cançons d'abans i d'ara... sinó en la boca i la vida de persones que han lluitat per aquests drets.

Martin Luther King, Jr. (1929 - 1968) va desenvolupar una important labor com activista del Moviment pels Drets Civils als Estats Units per als afroamericans; per aquesta activitat, va ser condecorat amb el Premi Nobel de la Pau al 1964 i quatre anys després va ser assassinat a Memphis quan es preparava per a liderar una manifestació.

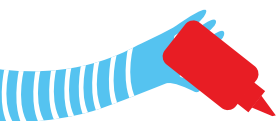
Es pot llegir el discurs de M. L. King a l'Annex 3 o escoltar en aquest enllaç <http://www.youtube.com/watch?v=-G84ShEpx8s>

TERCER MOMENT: MIND THE GAP! ..... 10-15 minuts

Un dels grans somnis, potser el primordial, és el dret a l'educació, una educació universal de qualitat per als nens i nenes del nostre món. Malauradament els avenços en aquesta matèria encara no són suficients.

* Coneixeu quins són aquests compromisos elaborats de cara a 2015?

Ens dividim en grups i lliurem el llistat dels compromisos internacionals realitzats a favor del dret a l'educació. Es llegeix en els grups i en una fulla o cartolina els i les joves escriuen els dos compromisos que els semblen més fonamentals (remarcarem que tots són importants). Enganxem les cartolines a l'aula.

MIND THE GAP

Mind the gap! (en anglès, Compte amb el buit!) és una expressió utilitzada al metro de Londres (Regne Unit) des de 1969 per avisar als passatgers i passatgeres de l'existència d'un buit entre l'andana i el vagó del tren a l'hora d'entrar o sortir d'aquest.

→ Ara anem a conèixer un **joc interactiu "Mind the gap"** (disponible a la web de la Unesco al següent enllaç, <http://www.uis.unesco.org/Education/Pages/mind-the-gap.aspx> amb dades sobre el dret a l'educació de nens, nenes i persones adultes a tot el món. El joc està disponible en anglès, francès i espanyol. No necessita descarregar-se.

Pot jugar tota la classe projectant el joc amb un canó o poden jugar per parelles a una aula d'informàtica. Al principi el joc demana que assenyalin la seva edat i la seva nacionalitat. D'aquesta manera, compara les dades i xifres en relació a l'educació del seu país i altres amb menor accés a l'educació.

Imagina que ets una nena a Mali o a l'Índia. Quines són les possibilitats que completis l'escola primària o que passis a l'educació superior?. Esbrina'l, entre altres dades, a l'explorar aquest joc.

QUART MOMENT: STOP A LA INJUSTÍCIA! PLAY AL "ES POT"! ----- 15-20 minuts

La cançó repeteix: **"Es pot fer..., començant per..."** Dividir a la classe en subgrups i donar uns minuts per, amb aquesta frase, donar idees per a resoldre alguns dels problemes de l'educació a Espanya i al món. "Es pot fer que... Es podria aconseguir si... Si comencem per..."

Una estrofa de la cançó diu: **"Mai estic d'acord amb els que volen governar"**.

- * Per què creieu que la gent, especialment les persones joves, desconfien dels polítics/ques?
- * Com canviar aquesta situació? Quins compromisos socials i polítics podeu assumir vosaltres ?

Activitat de mobilització

El camí cap a una educació inclusiva

Veure pàgina 24

SEGON CICLE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Activitat 1

Què significa tenir una discapacitat?

→ 1 **Introducció:** Anem a reflexionar sobre el que significa tenir una discapacitat.

Distribuïm la classe en grups de 4-5 alumnes, escrivim a la pissarra.

* Què és tenir una discapacitat? Quins tipus de discapacitat hi ha?

Demanem que en grup discuteixin i elaborin una definició i expliquin quines discapacitats coneixen i si coneixen a alguna persona amb aquesta discapacitat.

En grup gran es pot comentar quines dificultats tenen a la seva vida quotidiana aquestes persones.

→ 2 **Vivència:** Anem a demanar a una persona voluntària que es posi a la pell d'una persona amb discapacitat.

Es pot fer d'un en un o per parelles. És important que es reflexioni sobre els obstacles que es troba una persona amb discapacitat en el dia a dia. Tenim diverses opcions, de les quals podem triar una o varies depenent del temps que tinguem:

1) Un/una alumne/a es posa d'esquena a la pissarra i l'altre/a enfront. El/la professor/a o un altre/a alumne/a escriu una frase senzilla a la pissarra. La persona que està veient la frase ha d'explicar-se-la a l'altra mitjançant gestos.

* Com se sent intentant fer-se entendre sense parlar?

2) Dos alumnes lliguen la cama esquerra d'un/a amb la dreta de l'altre/a i intenten arribar des del fons de la classe a la porta de l'aula.

* Què necessiten per a arribar sense ensopegar-se?

3) Necessitem un mocador (per a tapar els ulls), una corda, una fulla en blanc i la pissarra. Demanem a l'alumnat que escrigui una frase que hem posat a la pissarra a la fulla en blanc. Després els demanem que es lliguin les mans i intentin utilitzar l'enginy per a poder escriure una altra frase que escrivim a la pissarra. Han de fer-ho sense ajuda. Repetim l'experiència tapant els ulls.

* Per què costa tant?

Analitzem les dificultats que han trobat i com solucionar-les, incidint en la importància del suport dels i de les companyes:

* Hagués estat més fàcil si algú t'ajuda? Com poden ajudar-te?

Aportem idees per fomentar la integració i la comprensió (empatia).

→ **3 Reflexió:** A continuació llegim els següents testimonis de nois i noies de la seva edat que tenen una discapacitat.

**Luisa Pérez, 12,
Torrejón de Ardoz, Madrid:**

“Jo tinc una **discapacitat motora** i necessito que m'ajudin a determinades coses, encara que la meva cadira em fa molt independent.

A més vaig a un cole que té profes especialitzats en integració i som diversos alumnes allà amb condicions semblants, amb el que em sento molt a gust. La ruta que porta al cole té la rampa per a la cadira i em duen i em porten a casa”.

Adrián Abadejo, 16, Soria

“Vaig a un insti de la meva ciutat.

Com **sóc cec** necessito un “piano” que és un aparell amb el qual prenc apunts en braille i els meus profes em passen en punxó els apunts de classe.

Hi ha una persona que ve dues vegades per setmana a ajudar-me amb els materials que necessiten transcripció. Estic content amb els meus companys que m'ajuden i... no deixen coses pel passadís”.

**Ahmed Salem, 11, Dahla, RASD
(campaments Saharais):**

“Tinc una **paràlisi cerebral** i no em moc amb facilitat. Els meus pares van haver de venir a Dahla des d'un altre campament perquè allà no podia estudiar. Aquí tinc profes que m'ajuden però per a arribar a l'escola m'han de portar els meus pares, la meva cadira és difícil de moure perquè cal evitar la sorra.

M'agradaria estudiar Secundària...”

Yossouf Bilal, 14, Txad

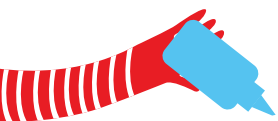
“**Vaig néixer sord** i em va costar molt començar a escriure. Em comunico per gestos i per escrit perquè no vaig aprendre a parlar.

Vaig anar al cole només 3 anys, el profe no tenia molt temps per a mi i li va dir als meus pares que allà perdia el temps. Ara ajudo al meu pare al camp però m'encanta llegir tot el que cau a les meves mans...”

Reflexionem sobre els testimonis:

- * Tenen les mateixes oportunitats?
- * Quines dificultats i quines oportunitats troben a l'hora d'anar a escola i de poder realitzar els seus aprenentatges?
- * Creus han tingut oportunitats equiparables?
- * Quins esforços s'han vist obligats a fer les seves famílies perquè estudiïn?
- * Creus que tots/totes tenen la mateixa possibilitat d'integració?
- * Creus que tots/totes tenen garantit l'accés a l'Educació?

→ 4 Anàlisi: Anem a llegir algunes dades importants respecte la discapacitat.

- Al voltant del 10% de la població mundial, o sigui **1.000 milions de persones, viu amb una discapacitat**. Constituïxen la major minoria del món.
- Als països on l'esperança de vida és superior als 70 anys, **al voltant de 8 anys de la vida d'un individu transcorre amb incapacitats**.
- **El 80 % de les persones amb discapacitat viu en països en desenvolupament**. Les taxes de discapacitats són més altes entre els grups amb menors assoliments educacionals, el 19%, en comparació amb l'11% entre els quals tenen més educació, les dones tenen una incidència més alta de discapacitats que els homes. Les dones i les nenes amb discapacitat són particularment vulnerables a l'abús.

© Carina Wint/ActionAid

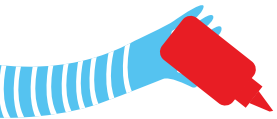
- El Banc Mundial estima que **el 20% de les persones més pobres del món tenen discapacitats**, i tendeixen a ser considerats dintre de les seves pròpies comunitats com les persones en una situació amb més desavantatges. Segons UNICEF, el 30% dels joves del carrer tenen discapacitat.
- **Només 45 països compten amb lleis contra la discriminació** i altre tipus de lleis específiques en aquest aspecte.
- Segons la UNESCO, **el 90% dels nens i nenes amb discapacitat no assisteix a l'escola**. La taxa mundial d'alfabetització d'adults amb discapacitat arriba solament al 3%, i a l'1% en el cas de les dones amb discapacitat.

- **Per cada nen que mor en zones de guerra, tres resulten ferits i amb discapacitat permanentment**. Segons la OMS, en alguns països, fins a una quarta part de les discapacitats són resultat de ferides i violència.
- Les persones amb discapacitat **tenen més probabilitats de ser víctimes de la violència** o la violació, segons un estudi britànic de 2004, i menys probabilitats d'obtenir la intervenció de la policia, protecció jurídica o cures preventives.

Anem a demanar al nostre alumnat que triïn les 4 dades que més els han cridat l'atenció i les posem a la pissarra. Per què ens han cridat l'atenció? Quins sentiments ens provoca conèixer aquestes realitats?

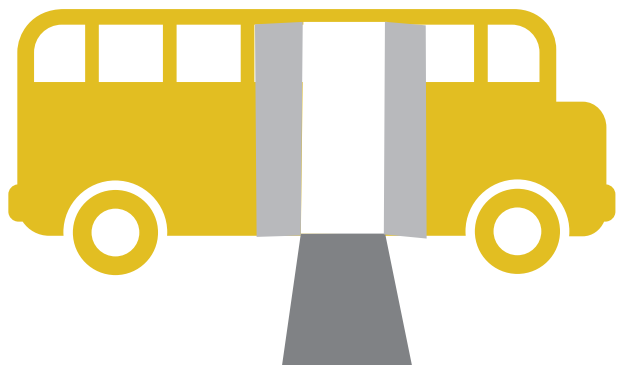
→ 5 Conclusions: Una vegada hem conegut la realitat de la discapacitat al món i de la dificultat que tenen nens, nenes, adolescents i joves com nosaltres d'accedir a l'escola i a l'educació ens plantejem:

- * Com podem col·laborar per la inclusió de les persones amb alguna discapacitat?
- * Coneixem quines institucions i organismes són els responsables de les polítiques que afavoreixen la inclusió educativa de les persones amb discapacitat al nostre país i al món?
- * Podem nosaltres fomentar la tolerància i la inclusió al nostre entorn?
- * Què puc fer jo personalment?
- * Com podem des de la nostra classe / institut actuar perquè l'educació sigui per a totes les persones?

Es important:

- 1 Entendre les barreres afegides que en altres països en vies de desenvolupament es sumen a les dificultats d'aquests alumnes.
- 2 Tenir clar què podem fer com individus i societat per canviar la realitat de totes aquestes persones.
- 3 Saber que tots podem fer alguna cosa i el més petit granet de sorra ajuda.
- 4 Cal entendre i aprendre a sumar capacitats, i cal lluitar pel dret a una educació inclusiva.

Activitat 2

Viatge pel Dret a l'Educació

1 Conceptes

Dret a l'Educació:

L'educació és un dret humà, tal i com reconeix **l'article 26 de la Declaració Universal dels Drets Humans**. L'educació és el principal mitjà que permet a les persones adultes i menors de major vulnerabilitat econòmica i social sortir de la pobresa i participar plenament a les seves comunitats.

Educació per a Tots i Totes (ept):

Terme afegit i convertit en iniciativa de la comunitat internacional a la Conferència de Jomtien (1990), reforçada després al Fòrum de Dakar.

→ **S'ambienta l'aula o la pissarra amb dos cartells que posin:** Dret a l'Educació i Educació per a Tots i Totes. Se'ls pot preguntar als i a les joves què signifiquen per a ells i elles aquests conceptes. A través de les dinàmiques que anem a realitzar s'aprofundirà en ells i aprendrem les seves característiques principals i la realitat del dret a l'educació al món.

2 Dinàmica: El tabú del dret a l'educació

Es formen tres equips i s'explica que jugaran al "Tabú del Dret a l'Educació".

Per la dinàmica s'utilitzaran les targetes de l'annex 4, que contenen la paraula cercada i la seva descripció, així com els tres tabús (tres paraules prohibides).

→ Les paraules cercades són: **obligatòria, gratuïta, disponible, accessible, qualitat, adaptada, igualtat, Dakar, informe, conferència, instruments i dret.**

El primer equip tria un o una representant. Aquesta persona agafarà la primera targeta de la pila i haurà d'aconseguir que el seu equip endevini en un minut la paraula cercada, sense dir cap de les tres paraules prohibides. Si en un minut l'equip no ha encertat la paraula, s'obre un altre minut on els tres equips poden endevinar. Un cop la paraula és encertada, o bé han passat els dos minuts, es llegeix la descripció. Es repeteix aquesta dinàmica de manera successiva, un torn cada equip, fins que s'esgoti la pila de targetes.

Una vegada finalitzada la dinàmica, en grups de 8, els i les participants reflexionen sobre les següents qüestions:

- * Sabíem que l'educació és un dret de les persones?
- * Sabíem que existeixen lleis per protegir aquest dret? Sabem si hi ha lleis a Espanya amb aquesta mateixa finalitat? Què tenen a veure aquestes lleis amb la nostra realitat?
- * M'ha sorprès alguna de les característiques del dret a l'educació? Per què? Quines altres característiques podria pensar per a aquest dret?
- * A la meua realitat, es compleixen totes les característiques? I a altres països? Creiem que són importants totes o hi ha alguna que ens sembla menys significativa? Per què?

4 Participem

Us proposem que llegiu i/o veieu el testimoni de Malala sobre el Dret a l'Educació.

Podem debatre després sobre la importància del Dret a l' Educació i el seu compliment al món i com podem nosaltres formar-nos, treballar i enfortir per a ser defensors d'aquest dret com Malala (com defensa Malala el dret a l'educació, quines eines ha utilitzat, que li ha suposat...) i quins compromisos i accions podem realitzar per a recolzar que el Dret a l'Educació es compleixi per a totes les persones.

➔ A l'**Annex 5** podeu llegir diversos discursos de Malala. També als següents enllaços.

<http://www.rtve.es/noticias/20130712/malala-ante-onu-creyeron-iban-silenciar-balas-pero-han-fallado/712762.shtml> (notícia a RTVE)

http://www.bbc.co.uk/mundo/noticias/2012/10/121010_paquistani_malala_yousafzai_blog_rg.shtml
(extractes del blog que Malala va començar a escriure per a la BBC quan tenia 11 anys)

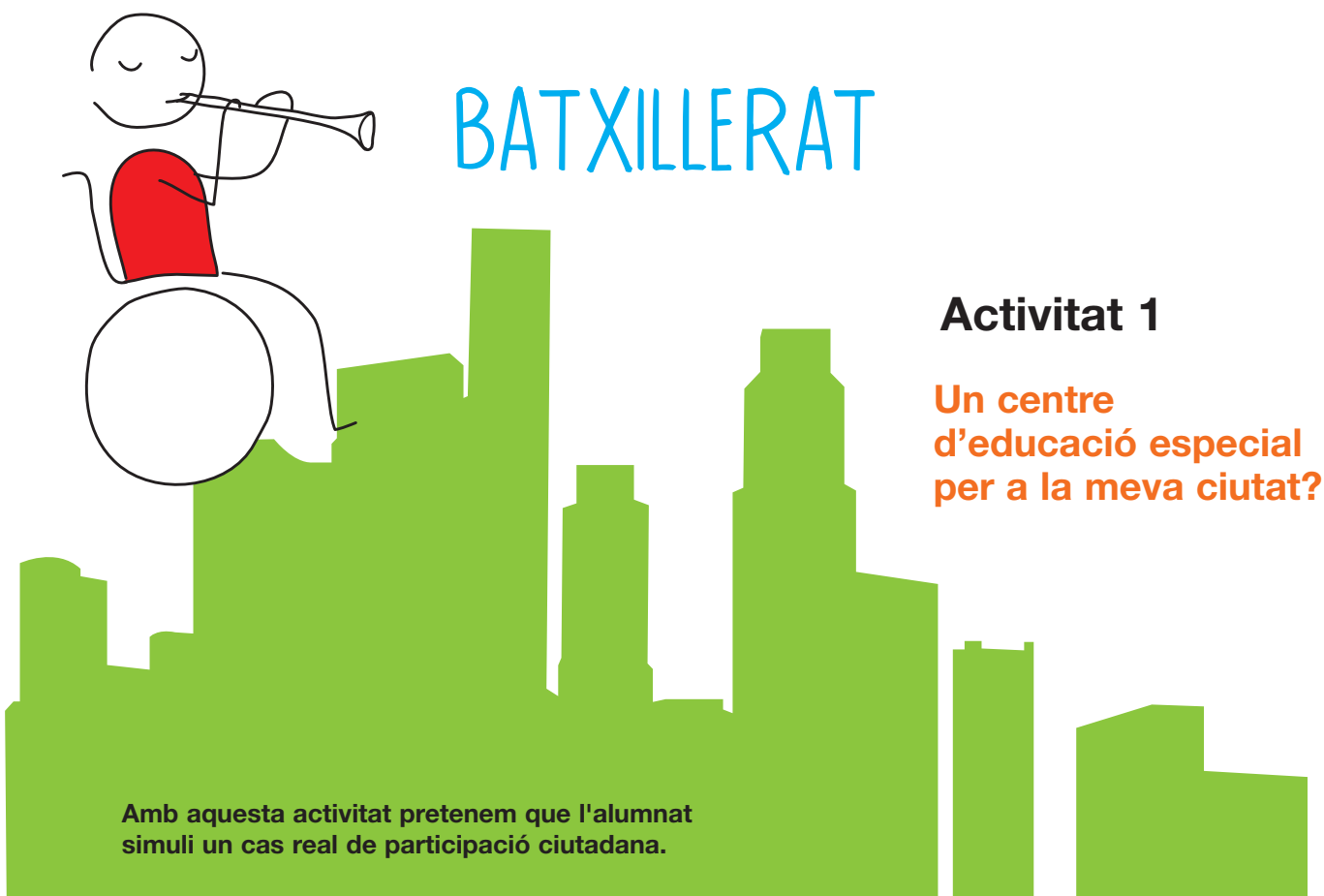
<http://solidaridad-tv.blogspot.com.es/2013/07/duscurso-de-malala-ante-naciones-unidas.html>

Activitat de mobilització

El camí cap a una educació inclusiva

Veure pàgina 24

- En aquest cas, un Ple Municipal de l'Ajuntament, similar al Parlamentari, per prendre una decisió per al seu poble o ciutat: crear diversos centres d'educació especial per a persones amb discapacitat o bé optar per altres alternatives. Al final, per via democràtica i fomentant el diàleg i l'acord, hauran de prendre una decisió.

Fase de preparació individual

Uns dies previs a la realització de l'activitat es motivarà a l'alumnat de Batxillerat perquè reflexioni sobre alguns conceptes importants com són educació especial, atenció a la diversitat, discapacitat i educació inclusiva. Per a centrar la temàtica es proposa la **lectura de dos articles de premsa** recents:

- Article sobre educació inclusiva del Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad (CERMI).

<http://www.europapress.es/epsocial/ong-y-asociaciones/noticia-cermi-pide-lomce-potencie-sistema-educativo-inclusivo-personas-discapacidad-20130710154626.html>

- Entrevista sobre la situació de l'educació especial en el context de disminució de pressupostos per l'educació i avantatges de la inclusió.

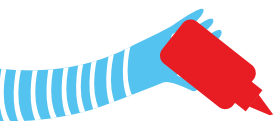
<http://www.elcomercio.es/v/20130704/gijon/educacion-especial-tentador-para-20130704.html>

Fase de sensibilització del grup

Es demanarà a l'alumnat que de forma voluntària, individualment o per parelles, que durant almenys una sessió de classe i una d'esbarjo estiguin amb els ulls tapats en un cas, amb les oïdes tapades en un altre i en una cadira de rodes, com tercer cas. En finalitzar l'experiència compartiran com s'han sentit a la classe i al pati, quines dificultats han hagut de superar i com han interaccionat amb els companys i companyes i amb els i les docents.

Fase de debat

Simulant un Ple Municipal s'haurà de tractar si es construeix a la ciutat un centre educatiu especialitzat per a persones invidents, sordes i amb mobilitat reduïda o es prefereix integrar a l'alumnat en instituts i col·legis de caràcter general.

El ple es pot organitzar de la següent manera:

- * Una Alcaldessa o Alcalde-President, que dirigeix la sessió i un secretari o secretària que aixeca acta.
- * Tres partits polítics amb posicions diferents al respecte. Cada grup tindrà un/a portaveu.

Sense vot, però com assessoria prèvia, també poden intervenir:

- * El representant d'un col·legi d'educació especial.
- * Un representant de l'ONCE, que ofereix recursos per a l'atenció de persones invidents. (Es pot investigar a la xarxa els diferents recursos que ofereix).
- * Les persones amb discapacitat que han viscut l'experiència de motivació descrita abans.

→ El debat s'ha de preparar prèviament, buscant arguments sòlids per a les diferents posicions, i es pot desenvolupar durant tota una sessió de classe, acabat amb la votació i aprovació de l'acord.

En finalitzar el Ple, l'Ajuntament emetrà una nota de premsa que resumeixi l'acord amb els arguments principals que han recolzat la decisió.

Activitat 2

Encara queda molt per fer

© Carlos Montenegro/Entreculturas

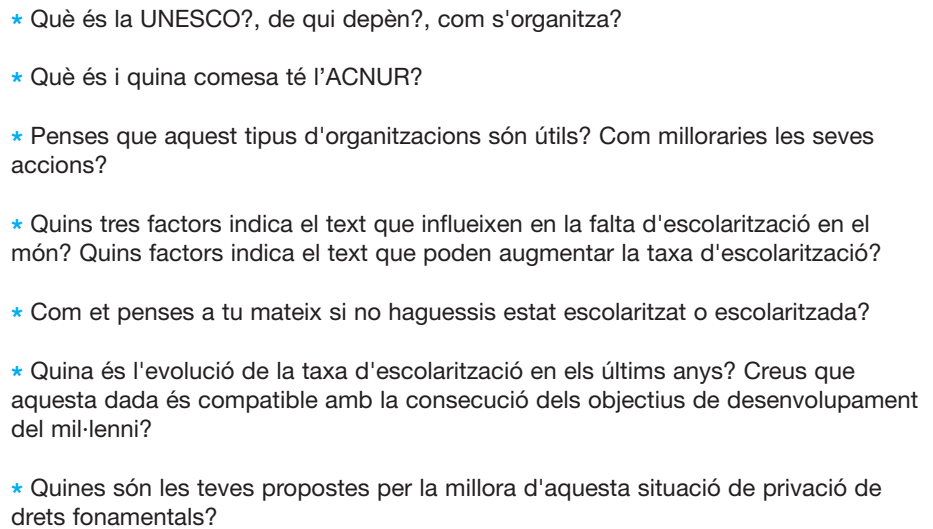

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat reflexioni sobre el dret a l'educació al món, com dret formal o com dret real.

Es proposa la lectura d'un treball molt recent publicat per la UNESCO, sobre els nens i les nenes sense escolaritzar al planeta. Es proposa un treball individual previ, per exemple a les classes de Llengua Castellana i Literatura, servint com material per a comentari de text. La notícia per a treballar es troba en el següent enllaç:

http://www.unesco.org/new/es/education/resources/online-materials/single-view/news/children_still_battling_to_go_to_school/

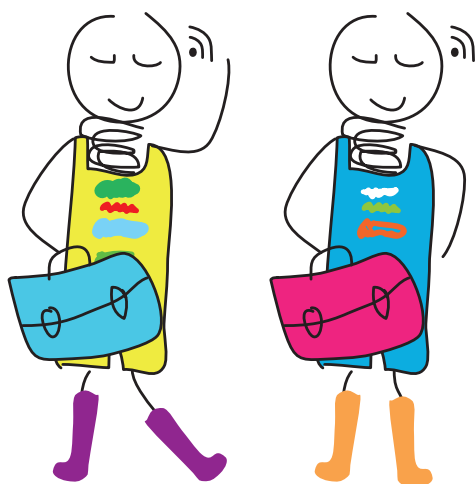
A continuació i amb l'ajuda d'Internet per a respondre, es proposen una sèrie de preguntes guia, que poden ser augmentades o modificades pel o per la docent o el mateix grup.

<https://www.youtube.com/watch?v=st6XEduG00M>

Activitat de mobilització

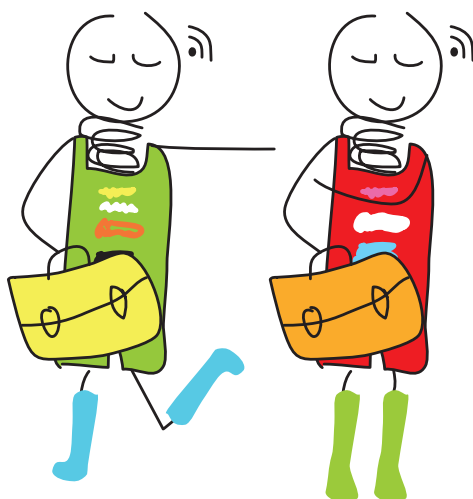
El camí cap a una educació inclusiva

EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES

Activitat 1

Un món d'uniforme / Un món divers

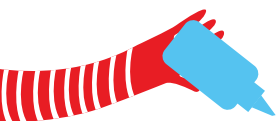

Es proposa al grup en primer lloc que descrigui com seria un planeta, o un territori concret en el qual la consigna que prevalgués fos la uniformitat. Com es menjaria, com es vestiria, quina llengua es parlaria, qui ho dirigiria, quina producció prevaldria, quina moneda...

Seguidament es proposa una operació similar per a un món pensat sobre el lema d'aquesta **SAME: SUMEM CAPACITATS. PER UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA**

Després s'estudiaran els avantatges i inconvenients de cadascun dels grups.

Finalment es veurà quines conseqüències té això per la nostra situació actual i també per l'educació.

Algunes definicions útils:

Educació Inclusiva:

L'educació inclusiva és un model educatiu que busca atendre les necessitats d'aprenentatge de tots els nens, les nenes, joves i persones adultes, amb especial èmfasi en aquelles que són vulnerables a la marginalitat i l'exclusió social.

L'educació inclusiva és considerada com un procés que té en compte i respon a les diverses necessitats associades a la discapacitat i a l'ambient, però no exclusivament a elles. Això implica que les escoles han de reconèixer i respondre a les diverses necessitats de l'alumnat, sense distinció de raça, gènere, condició social i cultural.

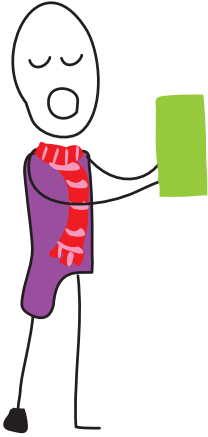
Tot i que el concepte d'educació inclusiva pot associar-se a una resposta educativa que s'integri a les escoles comuns pels nens i nenes amb capacitats especials, el terme és més ampli, i fa referència a una transformació progressiva dels sistemes educatius, orientada a que ells mateixos proveeixin una educació de qualitat a totes les persones per igual i adaptada a la diversitat. mos provean una educación de calidad a todas las personas por igual y adaptada a la diversidad.

Capacitat:

La **capacitat** es refereix als recursos i aptituds que té un individu, entitat o institució per a desenvolupar una determinada tasca o comesa.

Preguntes per la reflexió:

- * Com ha de ser una escola per afavorir una educació inclusiva?
- * Com es valora socialment a les persones amb discapacitat?
- * Quines són les principals barreres amb les que es troba una persona amb discapacitat per a accedir a l'educació?

Activitat 2

Veus de la vida. Recopilació d'experiències i reflexions

Cada estudiant o grup d'estudiants prepararà un petit relat en el que recollirà l'experiència d'una persona amb discapacitat o amb problemes d'exclusió.

Durant una setmana s'aniran presentant els casos de forma breu. Un o dos per dia. S'exposaran en un mural o en una web. L'últim dia es veurà què aporten aquests testimonis al grup i com les persones podríem contribuir per assolir una societat i una educació inclusiva. Què guanyem o què perdem si no atenem a aquest criteri?

→ Què podem fer per transformar aquesta realitat?

Des del grup o classe, debateu opcions d'accions ciutadanes en les que puguin participar per transformar aquesta realitat. Des de la generació d'opinió pública sobre el tema, fins l'organització per recolzar alguna demanda de les associacions o grups de persones amb discapacitat al seu entorn o municipi.

Proposta: un primer pas per la mobilització ciutadana que impulsa el canvi i transforma la societat és la generació d'opinió, el donar veu a aquesta temàtica per posar-la a l'agenda dels poders públics.

Us proposem que en grup, redacteu una carta d'opinió per un diari del vostre entorn (cartes al director, articles d'opinió etc.) i el publiqueu. En aquest article podeu resumir part de l'apréu o debatut en aquesta activitat, així com algunes de les principals conclusions a les que heu arribat, reptes per assolir, o denúncia de situacions reals.

Activitat de mobilització

El camí cap a una educació inclusiva

Veure pàgina 24

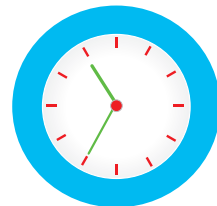

EDUCACIÓ NO FORMAL (De 12 a 99 anys)

Activitat 1

Dret a l'educació per a tots i totes

Es tracta d'una escenificació d'un debat en el que hagin de prioritzar quines persones han de quedar-se i quines han de sortir de l'escola, ja que no es pot mantenir tot l'alumnat per la situació d'empobriment.

Durada:
2 hores i mitja
(pot realitzar-se
en diverses sessions)

Per començar el joc contarem una petita història als i les participants, segons el grup d'edat amb el que treballem podem adaptar-la amb més qüestions o menys de profunditat, o incloent uns o altres recursos.

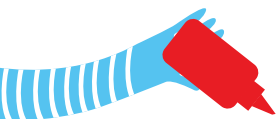
PRIMERA ADAPTACIÓ ..... DE 12 A 15 ANYS

SEGONA ADAPTACIÓ ..... A PARTIR DE 16 ANYS

Es planteja la següent situació:

Som alumnes d'una escola al poble d'Orissa, Índia, en la que podem accedir a l'educació que necessitem per a desenvolupar-nos com a persones i com a membres de la nostra comunitat. Però la situació del món, l'evolució de l'economia i la mala gestió d'alguns governs han provocat que no tots/es puguem romandre a l'escola, i solament hi ha lloc per a uns quants/es. Per afrontar la nova situació han d'abandonar l'escola sis persones.

Les adaptacions es centraran en la descripció dels personatges. Buscarem tantes persones voluntàries com perfils de personatges hem identificat. Demanem altres 2 voluntaris/àries que vagin prenent notes. A cada persona se li reparteix una targeta, a l'atzar, on figura un personatge de la vida real, que han de representar com si fossin ells/es mateixos/es. A la descripció del personatge s'esbossen solament unes pinzellades de la seva realitat. S'aconsella que per aprofundir més es preparin al detall el seu personatge documentant-se breument amb alguns materials que els facilitem. Es poden incloure alguns elements per a que es disfressin.

A l'Annex 4 pots trobar la descripció dels personatges.

Després d'un breu període per a que cadascun prepari el seu personatge, van exposant la seva situació. Una vegada presentats tots, la resta del grup, comptant amb la participació i escenificació dels personatges, ha de posar-se d'acord en:

- 1 Quines persones han d'abandonar la escola.
- 2 En quin ordre l'han d'abandonar.
- 3 Per què l'han d'abandonar.

Durant el debat les 2 persones voluntàries van apuntant els personatges que es veuen afectats i quines són les raons. Les orientacions pel debat, així com els personatges, seran d'acord a l'edat i la realitat dels/ de les participants i es tindrà en compte l'enfocament dels drets humans.

Després del debat reflexionarem sobre la llista de les 6 persones triades per a quedar-se a l'escola, per què, etc. El/la educador/a retornarà al grup les qüestions que li hagin cridat l'atenció i podrà reconduir el debat en alguns moments si s'entremenquen o s'arriba a situacions d'intolerància greu. S'hauria d'incidir en que totes les persones som iguals, independentment dels trets d'identitat, capacitat, ètnia, origen social, de salut, etc. de cadascuna. Les orientacions pel debat seran d'acord a l'edat i realitat dels/de les participants.

MATERIALS -----

Còpies de targetes amb cadascun dels personatges, folis, retoladors, informació complementària per a preparar els personatges, elements per a disfressar-se...

PREPARACIÓ -----

És interessant preparar alguna documentació complementària per a que puguin preparar els seus personatges en profunditat, p.ex. diversitat d'ètnies i religions de la Índia, el matrimoni entre nois i noies molt joves i tot el que l'envolta (dot, promesa), així com les diferents situacions dels personatges (trastorn de l'espectre autista, etc.) Es pot consultar la informació de l'**Annex 6**.

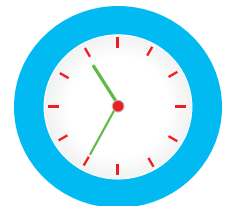
AVALUACIÓ -----

- * S'han divertit? Han après? Els ha semblat interessant?
- * Han expressat les seves idees, pensaments i sentiments sobre el dret a l'educació per a tots/es amb fluïdesa?
- * S'han adonat de la importància de cadascuna de les persones i el seu valor malgrat les diferències?

Activitat 2

Joc de simulació o rols. Una escola per a tots i totes

És una dinàmica de tipus role-playing on les i els participants hauran de ser capaços d'arribar a un acord, tenint en compte les seves característiques, limitacions i necessitats de cadascun dels personatges.

Durada:
2 hores.

DESENVOLUPAMENT

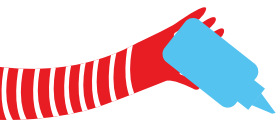
Es planteja un joc de rols partint d'una història. Estan a una escola on hi ha uns diners destinats per a fer una reforma. Es reuneixen en Consell Escolar, convidant també a altres col·lectius i associacions, per decidir com distribuir el pressupost d'aquest any. Es dona com a novetat que s'han incorporat a l'escola 5 alumnes amb discapacitat visual (ceguera) i un nen amb discapacitat auditiva (sordmut) procedent d'Equador, recent incorporat al centre a través del programa "Integra" del Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Tractant de posar al grup en el lloc d'aquests/aquestes personatges, es treballarà per a conèixer i valorar la importància i dificultats que tenen cadascun.

Es proposen dues adaptacions segons l'edat:

ADAPTACIÓ 1 ----- **DES DE 12 FINS 14 ANYS**

ADAPTACIÓ 2 ----- **A PARTIR DE 15 ANYS**

Es divideixen els participants en grups de 4-5 persones, tants com personatges es triïn per a jugar, podent afegir i suprimir els que es considerin necessaris. Cada grup escollirà i assumirà com a pròpia la situació d'un/a dels /es perfils representats/ades i prepararà la seva exposició davant el consell escolar.

Es dóna a cadascun dels/les participants un paper amb el nom del col·lectiu que els ha tocat. Els col·lectius o personatges són:

- **L' AMPA** (Associació de Mares i Pares d'Alumnat), que volen que els diners s'utilitzin per millorar les instal·lacions del gimnàs de l'escola, doncs l'equip de futbol mou a molts alumnes.
- **L'ONCE**, que vol que els diners siguin pera comprar llibres en braille per a que els 5 alumnes amb discapacitat o dèficit visual de l'escola puguin llegir i estudiar.
- **Un professor en cadira de rodes**, que vol que s'eliminin les barreres arquitectòniques del col·legi per a poder desenvolupar el seu treball amb facilitat.
- **El professor/a d'informàtica**, que vol que els diners es gastin en equips informàtics, ja que el seu cunyat té una empresa d'ordinadors i es sospita que traurà una mica de tot això.
- **Aurora**: acaba d'arribar des d'Equador amb Dylan, el seu fill sordmut. Ve convidada per la seva germana, ja que la situació al seu país per al seu fill cada vegada és més difícil i creu que a Espanya Dylan tindrà més oportunitats. Ha estat convidada a aquest consell escolar ja que demana un intèrpret perquè tradueixi les classes al llenguatge de signes. A més està especialment informada al pertànyer a una associació de suport a famílies de persones sordes.
- **Miguel, el cap d'estudis**, vol que es gastin els diners per arreglar el pati de l'esbarjo perquè tots/es els estudiants puguin gaudir-lo.
- **Maria, la directora de l'escola**, preocupada per la imatge del centre davant l'administració educativa. Ha de garantir que es compleixi la llei i buscar l'acord majoritari del consell escolar, a més d'afavorir la convivència del centre, intervenint en la resolució de conflictes. Sol tenir enfrontaments amb l'AMPA. El seu lema és "donar una de freda i una de calenta."

Es poden afegir més personatges depenent del nombre de participants.

El joc es desenvolupa en diverses fases:

- 1) Cada grup es reuneix per separat** per a preparar la seva exposició, en funció de les claus que mostra la seva fitxa, podent acompanyar la seva posterior exposició amb gràfics, dibuixos etc. segons les possibilitats de cada personatge.
- 2) Cada grup triarà a un dels seus membres** perquè representi al personatge que estarà present en el Consell Escolar. La resta del grup observarà i prendrà notes.

Es poden incorporar, adaptades per edats, situacions que puguin donar-se.

3) S'inicia el Consell Escolar i cada personatge desenvolupa la seva posada en escena, mentre la resta observa i pren notes del que succeeix en escena.

4) Quan s'obre un debat, es comenta amb els altres personatges, posant especial atenció a les diferències i com aquestes influeixen en l'aprenentatge dels nens i les nenes.

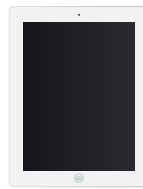
5) Avaluació final sobre la situació viscuda i tot l'après. És un bon moment per treure conclusions col·lectives i buscar alternatives als reptes i dificultats que es plantegen en el marc d'una escola inclusiva. Per això és fonamental aprofundir en l'anàlisi crític, l'explicació de les realitats exposades i el descobriment de les seves causes amb preguntes com:

* Què ha succeït? Han participat? Com s'han sentit? Què han observat? Han aconseguit arribar als objectius proposats?

6) Sensibilització. Per a incrementar l'impacte de l'aprenentatge, es tractarà de recollir les solucions en un suport gràfic i visible per a tots, com cartells, panells, revistes, web, etc. i exposar les idees resultants de la posada en comú per a difondre-les posteriorment a la seva comunitat.

MATERIALS -----

Paper, bolígrafs, recursos per a ampliar informació.

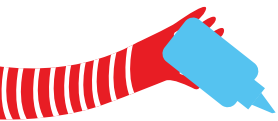
PREPARACIÓ -----

Desenvolupar el paper de cada personatge de forma més àmplia i repartir-los entre les i els participants. Es pot preparar documentació complementària perquè ajudi a cada grup participant a preparar el seu personatge.

AVALUACIÓ -----

Es tindran en compte els següents criteris d'avaluació:

- * Ha participat tot el món en la mateixa mesura? S'ha sabut arribar a un acord entre tots?
- * Algun col·lectiu s'ha tancat en banda o ha abandonat a l'hora de negociar?
- * S'ha buscat el bé general o la millora d'un col·lectiu amb necessitats especials?

Observacions per als/ les educadors/es:

- Les adaptacions per edats es realitzaran en funció de la complexitat del tema escollit per a treballar la dramatització, així com la profunditat de treball, anàlisi i reflexió sobre cada punt tractat en la posada en comú, debat i conclusions finals.
- Per als majors de 14 es proposa, sempre que es disposi de temps, realitzar aquesta dinàmica en dues sessions, amb l'objectiu d'ampliar la informació que es dona. D'aquesta manera podrien acostar-se més a les realitats existents, i el debat seria de major riquesa. Per això es suggereixen els següents recursos:

www.once.es
www.un.org/esa/socdev/enable/documents/tccconvs.pdf
www.fundacioncnse.org
www.fiapas.es
- A ser possible, recórrer a persones convidades que, com representants de diverses entitats oficials i particulars, puguin exposar els seus enfocaments sobre l'estat de l'educació en els diferents contextos reflectits.

Activitat de mobilització

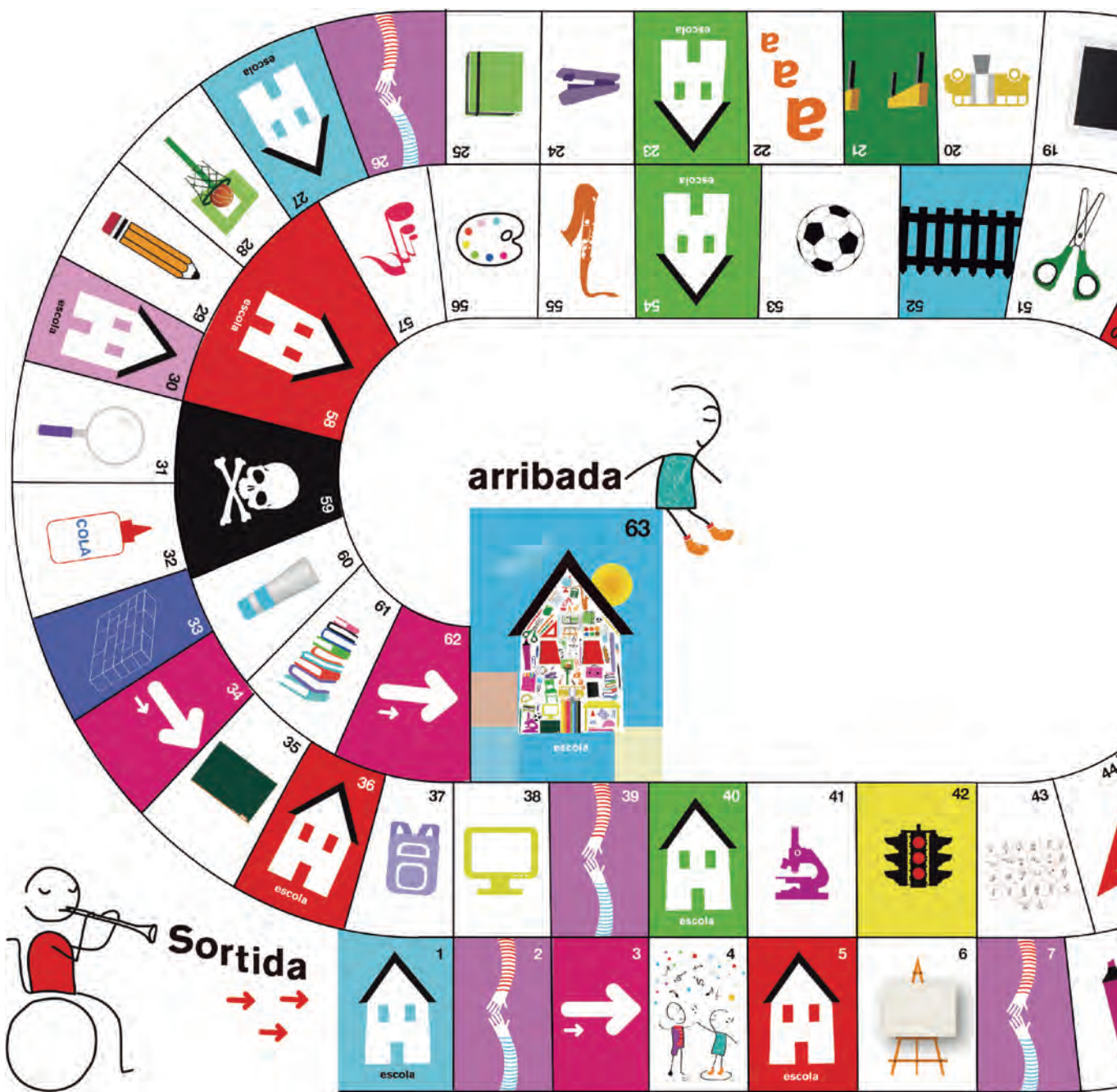
El camí cap a una educació inclusiva

Veure pàgina 24

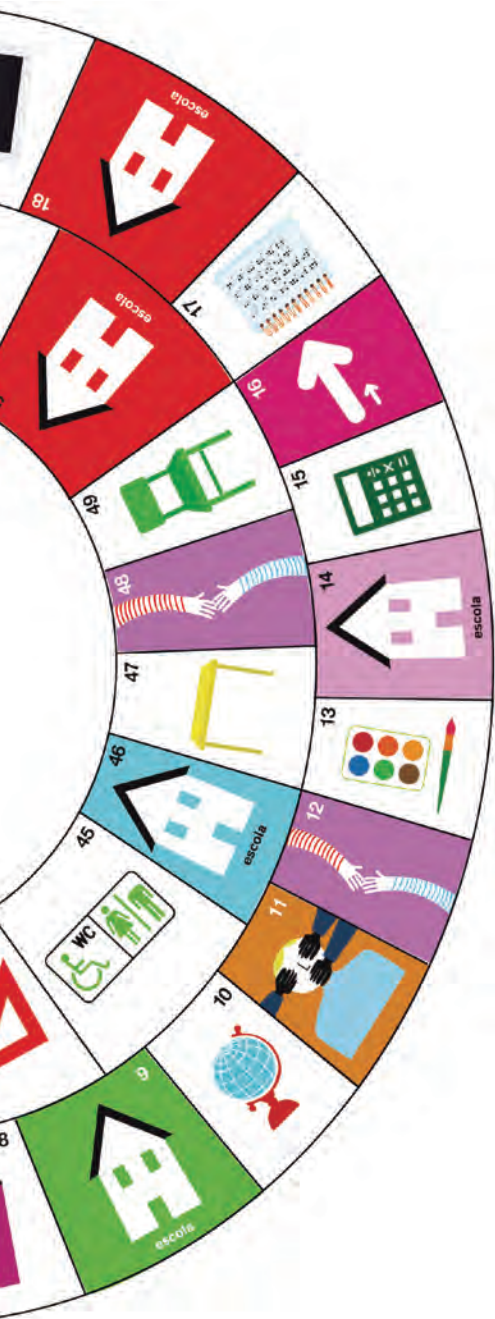

Activitat de mobilització

El camí cap a una educació inclusiva

Durant la Setmana d'Acció Mundial per l'Educació (SAME), milions de persones a tot el món ens mobilitzarem sota el lema **“Sumem capacitats. Pel dret a una educació inclusiva”**, per recordar als governants el compliment del dret a l'educació de les persones amb discapacitat a tot el món, i per exigir que destinin els recursos necessaris perquè l'educació inclusiva sigui una realitat al més aviat possible.

OBJECTIUS

1

Recapitular el que s'ha treballat al voltant de la importància de tenir una educació inclusiva i la necessitat del compliment del compromís dels estats per aconseguir l'Educació per a Tots i Totes el 2015.

2 Participar en l'activitat de mobilització mundial en què les persones participants puguin denunciar les barreres a les quals s'enfronten les persones amb discapacitat per exercir el dret a l'educació, i demanin responsabilitat als representants polítics davant d'aquesta realitat present a tot el món.

COM PODEM PARTICIPAR-HI?

Us proposem participar en un joc de caselles, a l'estil del tradicional **joc de l'Oca**, que hem denominat **"El camí cap a una educació inclusiva"**.

Amb aquesta activitat, perseguim recapitular el que s'ha treballat al llarg de les propostes didàctiques i unir-nos a la mobilització que es porta a terme a tot el món.

El camí cap a una educació inclusiva està compost per una sèrie de caselles amb proves per les quals els participants aniran passant en petits grups, i en què aniran reflexionant i experimentant les barreres a les quals s'enfronten les persones amb discapacitat per exercir el seu dret a l'educació, especialment aquelles persones que viuen en realitats desfavorides de països del Sud. Les diferents caselles estaran col·locades separades en un espai ampli i els participants, per anar d'una a l'altra, no només mouran la seva fitxa, sinó que hauran de desplaçar-se físicament.

En finalitzar el joc, no hi haurà un equip guanyador, sinó que tots hauran de fer un gest amb la seva aportació a l'educació inclusiva que somiem i volem.

Volem que amb les seves reflexions, **sentin la necessitat de denunciar aquesta situació als representants polítics**, i tinguin un espai per a això.

Per aquest motiu, una vegada hauran fet l'activitat, us proposem convidar un polític o política a jugar, per així tenir un espai on li puguin transmetre el treball dut a terme i on els diferents grups tinguin **l'oportunitat de demanar-li responsabilitats i compromisos perquè l'educació inclusiva sigui una realitat**.

Per a això, t'oferim un model de carta d'invitació, que al costat del material i de les instruccions del joc, podràs trobar a

<http://www.cme-espana.org/materiales>

Entra a
www.cme-espana.org

- Registra la teva participació a la SAME
- Completa l'avaluació dels materials didàctics
- Segueix la CME Espanya a les xarxes socials

https://twitter.com/CME_es

Campaña Mundial por la Educación España

SUMEM CAPACITATS PER UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA

Campaña Mundial per a l'
EDUCACIÓ
www.cme-espana.org

La Coalició Espanyola de la Campanya Mundial per l'Educació està integrada per:

Organitzacions que participen a la SAME en l'àmbit estatal:

Col·laboren:

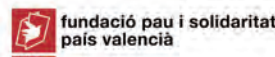

Aquest projecte està finançat per la Unió Europea*

Organitzacions que impulsen la CME Catalunya:

Organitzacions que impulsen la CME a la Comunitat Valenciana:

* Aquesta publicació ha estat produïda amb el suport de la Unió Europea. Els continguts inclosos són responsabilitat exclusiva de la Coalició Espanyola de la Campanya Mundial per l'Educació i no reflecteixen en cap cas l'opinió de la Unió Europea.